

An Investigation of Teachers' and Students' Value Perceptions Through Heroic Figures

Fatma Budak^a Süreyya Gürses^b

^a Assist. Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, fatma.budak@gop.edu.tr

^b Teacher, Güzeloba Primary School, Tokat, Türkiye, gursessureyya@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to reveal the value perceptions of primary school students and their classroom teachers through the heroes they associate with core values. Within the framework of social learning theory, the influence of role model figures on children's value acquisition processes is emphasized. Conducted within the scope of a descriptive survey model, the research collected data from 236 students in the 3rd and 4th grades and 12 teachers working in these classes during the 2023–2024 academic year. Participants were asked to write the name of a hero they associate with each of the ten core values determined by the Ministry of National Education. The collected data were analyzed using the descriptive analysis method, and the findings were classified based on the heroes' domains of activity, gender, grade level, and a comparison between teachers and students. The results indicate that students most frequently associated values with Atatürk, cartoon characters, and individuals from their close environment, whereas teachers placed greater emphasis on historical and religious figures. Notably, the prominent presence of media characters in children's value perception is striking. This finding suggests that values education must be reconsidered with new strategies suited to the digital age.

Article Type

Research

Article Background

Received:

09.05.2024

Accepted:

18.06.2025

Keywords

Values Education,
Hero, Role Model,
Social Learning Theory

To cite this article: Budak, F. & Gürses, S. (2025). An investigation of teachers' and students' value perceptions through heroic figures. *International Journal of Turkish Education Sciences*, 13 (2), 1085-1109. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1481007>

Corresponding Author: Fatma Budak, e-mail: fatma.budak@gop.edu.tr

Introduction

One of the primary aims of education is to instill in individuals their national, religious, historical, and cultural values. To achieve this goal, activities conducted under the implicit curriculum, referred to in the literature by various terms such as values education, character education, or moral education but recognized in the Turkish National Education Programs specifically as values education, hold significant importance. In this respect, values education is a critical domain of learning that supports individuals' social integration, character development, and moral awareness (Lickona, 1992; Nucci et al., 2014).

Individuals' value systems are shaped not only by traditional socialization agents such as family and school but also by the cultural climate of their time and digital media tools (Akbaş, 2008; Brownlee et al., 2012; Cesur & Küyel, 2010; Danovitch & Keil, 2007). In this regard, the heroic figures that shape contemporary children's perceptions of values are not limited to traditional or historical personalities. They also include figures such as superheroes, social media influencers, YouTube content creators and digital game characters. This situation points to a paradigm shift that educators must consider within the scope of values education: it is essential to analyze not only the heroes of the past but also those of the present in the transmission of values.

The role model learning approach is efficient in value education. According to Bandura's social learning theory, individuals learn by observing and imitating models in their environment (Bandura & Walters, 1977). This theory asserts that learning can occur through direct personal experiences and observing the consequences of others' behaviors. Therefore, in the development of children, the exemplarity of environmental actors is just as influential as environmental stimuli. Particularly for primary school-aged children, it is observed that they internalize not only the individuals they interact with directly but also the heroes they encounter through media and digital content as role models (Kellner, 2003; Buckingham, 2011). Within this framework, the concept of the "hero" should be expanded to include not only individuals who perform extraordinary actions but also figures who represent specific values and with whom individuals can identify. Indeed, McAdams (2001) argues that meaningful figures in individuals' life narratives play a decisive role in personality development and value preferences. Accordingly, heroes have the potential to shape not only children's external behaviors but also their internal value structures. Social learning theory involves the acquisition of knowledge through observation of one's environment and the internalization of the observed behaviors into one's value system. From this perspective, children do not merely learn what is right or wrong; they also construct meaning through the heroic figures that represent these notions. The concept of the "heroification process" is used to explain how heroes become embedded in children's mental representations. In this process, individuals position those with whom they can identify as carriers of values (Kinsella et al., 2015).

Stories, proverbs, historical figures, and media characters used in transmitting values can significantly influence children's perceptions of values (Halstead & Taylor, 2000; Veugelers & Vedder, 2003). The role these types of role models play in children's moral and ethical development has also been emphasized in character education studies. Narvaez (2002) and Lapsley and Narvaez (2006) note that heroic figures evoke emotional engagement in individuals during moral identity development, which positively contributes to the internalization of values. Indeed, today, cartoon characters, social media figures, and products of popular culture form powerful representations in children's mental worlds.

Particularly in the context of Türkiye, such practices align with the recent emphasis in education policies on "strengthening national and moral values." These practices enable students to build their value systems by creating a bridge between cultural continuity and individual preferences. From this perspective, values education conducted through heroic figures can be regarded as a pedagogical tool and a strategic method for transmitting cultural heritage. Moreover, Arthur et al. (2015) demonstrate that even the negative behaviors of socially visible figures can be learned through modeling. This highlights the necessity for values education to adopt a critical perspective that examines not only positive examples but also negative ones.

This study aims to analyze the value perceptions of primary school students and teachers through the heroes they associate with values, thereby revealing the impact of contemporary childhood culture on values education. A review of studies conducted in Türkiye shows that Yazıcı and Aslan (2011) found students to be particularly influenced by historical figures in values education, while teachers emphasized religious and traditional figures more prominently. Similarly, Faiz and Avcı (2019) reported that teachers deliberately selected role models in classroom practices, and students frequently perceived their teachers as value carriers. Akbaş (2009) also emphasized that imparting values through modeling is more effective than direct instruction. In this respect, the present study offers a unique contribution to the literature by incorporating student and teacher perspectives.

This study aims to identify the sources from which primary school students learn the ten core values included in the national curriculum, specifically, the heroes they take as role models. The sub-questions of the research are as follows:

1. Who are the heroes associated with the ten core values?
2. Which of the ten core values has the highest and lowest number of hero examples?
3. In which domains are the cited heroes predominantly concentrated?
4. Are there gender-based differences in the hero–value associations?
5. What are the similarities and differences between the hero examples provided by teachers and those provided by students?

Methodology

Research Design

This study is descriptive research conducted within the framework of a survey model, aiming to reveal the value perceptions of students and teachers based on the heroic figures they associate with core values. Survey models are research designs that aim to present individuals' opinions, attitudes, behaviors, or characteristics as they are (Karasar, 2014). This study aimed to describe the current situation by examining examples of heroism associated with the ten core values of students and teachers. Although qualitative data were collected through open-ended questions, the research was evaluated within the scope of the descriptive survey model due to the large sample size, frequency-based analyses, and the fact that the data were based on cognitive associations rather than direct personal experiences.

Participants

The study group consisted of 12 primary school teachers and 265 students from the 3rd and 4th

grades of a public school in the Mediterranean region of Türkiye during the 2023–2024 academic year. Among the participating teachers, six (four female and two male) taught 3rd grade, and the other six (three female and three male) taught 4th grade. Of the participating students, 143 were in the 3rd grade (73 girls and 61 boys), and 122 were in the 4th grade (54 girls and 38 boys). After excluding incomplete or duplicate responses during the data analysis process, the final number of student participants was reduced to 236. The study group was selected using the convenience sampling method.

Data Collection Tool and Data Analysis

A form was developed based on the ten core values identified by the Ministry of National Education (2018), which are justice, friendship, honesty, self-control, respect, love, patience, responsibility, patriotism, and helpfulness. Students and teachers were asked to write the name of one hero they believed best represented each value. The forms were completed individually in the classroom setting. The guidance counselor and the researcher provided necessary instructions during the implementation process. The implementation and data collection tools used in the study were approved by the Ethics Committee for Social and Human Sciences Research of Tokat Gaziosmanpaşa University with the decision dated 16.04.2024 and numbered 07.17.

The collected data were analyzed using the descriptive analysis technique. Hero names associated with each value were grouped separately, and the results were presented in tables with frequency counts. During the analysis, the heroes were categorized according to themes such as domain of activity, gender, grade level, and teacher-student pairings. Qualitative content analysis was employed to identify explanatory patterns within the data (Yıldırım & Şimşek, 2009).

Findings

In this section of the study, the findings obtained are in line with the research sub-questions and are presented in tables.

The first sub-question of the study focuses on identifying the heroes that students associate with the ten core values. The names of the heroes associated with the values of the students are presented in Table 1.

Table 1

Student Hero Associations with 10 Core Values

Value	Heroes (Number of Mentions)
Justice	Atatürk (93), Spider-Man (26), Teacher (15), Umar ibn al-Khattab (10), Batman (9), Mother (8), Father (5), Prophet Muhammad (5), Ronaldo (5), Mehmet Akif Ersoy (4), Superman (4), R. Tayyip Erdoğan (3), Barbie – Iron Man – Tolstoy – Nasreddin Hodja (2), Mehmed the Conqueror – Hulk – Elsa – Flash – Captain America – Autobots – Snow White – Hayri – Kazım Karabekir – İsmet İnönü – Momo (1), Blank (17)
Friendship	Friend (43), Atatürk (33), Rafadan Tayfa (14), Ladybug & Cat Noir (13), Barış Manço (13), Elsa & Anna (11), Spider-Man (10), SpongeBob & Patrick (9), Mother (8), Batman & Robin (7), Pepee (6), Messi (5), Abu Bakr – Kral Şakir – Heidi – Mehmet Akif Ersoy – Sibling (4), Father – Teacher (3), Corporal Seyit – Hulk – Neymar – R. Tayyip Erdoğan (2), Iron Man – Harry Potter – Transformers – İbi – Keloğlan – Niloya – Power Rangers – Ronaldo – Tom & Jerry – Icardi (1), Blank (20)

Value	Heroes (Number of Mentions)
Honesty	Atatürk (37), Nasreddin Hodja (20), Father (15), Teacher (14), Keloğlan (12), Mother (12), Prophet Muhammad (12), Friend (11), Mehmet Akif Ersoy (5), Family – Corporal Seyit – Pinocchio (4), Spider-Man – Older Sister – Heidi – Sibling – Ronaldo (3), Superman – Elsa – Lightning McQueen – Rapunzel – Şahin Bey – Neymar – Wednesday – İsmet İnönü – Iron Man (2), Anna – Makbule Hanım – Wonder Woman – Yusuf Tekin – Batman – He-Man – Messi (1), Blank (46)
Self-control	Kung Fu Panda (23), Atatürk (23), Friend (9), Spider-Man (7), Mother – Iron Man (6), Kazım Karabekir – Ronaldo – Father (5), Corporal Seyit – Mehmed the Conqueror – Hulk (4), Family – Naim Süleymanoğlu – Aziz Sancar – Batman – Ali Rıza Efendi – SpongeBob (2), Himself – Mevlana – Captain America – Gaddar – Messi – Kemal Sunal – Maşa and the Bear – My Little Pony (1), Blank (106)
Respect	Atatürk (38), Pepee (27), Family (19), Friend (14), Teacher (11), Mother (8), Corporal Seyit – Ronaldo (5), Spider-Man – Prophet Muhammad – Ekrem İmamoğlu – Mehmet Akif Ersoy (4), Father – Batman (3), Heidi – Kemal Sunal – Graham Bell – Makbule Hanım – Hulk – Superman – Nene Hatun – Naim Süleymanoğlu – Yunus Emre (2), Barış Manço – Hacivat – Aziz Sancar – Keloğlan – Kılıçdaroğlu – Iron Man – Maradona – Messi (1), Blank (68)
Love	Atatürk (30), Family (28), Elsa & Anna (26), Mother (21), Friend (12), Barış Manço (10), Father – Teacher (8), Zübeyde Hanım – Spider-Man – Prophet Muhammad (4), Icardi – Ali Koç – Heidi – Mehmet Akif Ersoy – Gumball & Darwin – Maşa and the Bear – Sihirli Annem – Arda Güler – Ronaldo (2), Nasreddin Hodja – Barbie – Snow White – İbi – Keloğlan – Shrek – Tom & Jerry (1), Blank (51)
Patience	Atatürk (29), Hacivat (27), Mother (18), Teacher (16), Father (13), Friend (10), Edison (9), Corporal Seyit – Mehmed the Conqueror (6), Cinderella – Messi – Mehmet Akif Ersoy (5), Family – Prophet Job (4), Elsa & Anna – Himself – Mike Tyson (3), Batman – Aziz Sancar – Graham Bell – Spider-Man (2), Maşa and the Bear – Nasreddin Hodja – R. Tayyip Erdoğan – Icardi – Marie Curie – Tom & Jerry (1), Blank (56)
Responsibility	Corporal Seyit (32), Atatürk (31), Family (14), Teacher (11), Friend (10), Kara Fatma – Keloğlan – Mother (7), Father – Spider-Man – Aziz Sancar (6), Cahit Arf – Himself (5), Batman – Ronaldo (4), Sibling – Captain America (3), Elsa & Anna – My Melody – Iron Man – Hulk – Prophet Muhammad (2), Cartoon Lion – Umar ibn al-Khattab – R. Tayyip Erdoğan – Hasan Tahsin – Mehmet Akif Ersoy – Superman (1), Blank (59)
Patriotism	Atatürk (160), Corporal Seyit (13), Family (10), Mehmet Akif Ersoy (7), Friend – Spider-Man – Eren Bülbül – R. Tayyip Erdoğan (4), Captain America – Hasan Tahsin – Kara Fatma (3), Teacher – Neymar – Superman (2), Blank (15)
Helpfulness	Atatürk (36), Spider-Man (29), Pollyanna (19), Corporal Seyit (16), Family (13), Friend (12), Mother (9), Teacher (8), Himself (6), Prophet Muhammad – Ronaldo (5), Nene Hatun – Muhittin Böcek (4), Kemal Sunal – Elsa & Anna (3), Çınamo – Rafadan Tayfa – CZN Burak – Messi – Barış Manço – Mehmet Akif Ersoy (2), Mehmed the Conqueror – Icardi – Iron Man – Ali – Prophet Ali (1), Blank (47)

Students associated the ten core values with a total of 102 different heroes. As shown in Table 1, Atatürk was the most frequently cited hero for seven of the ten values: justice, honesty, respect, love, patience, patriotism, and helpfulness. For the value of friendship, the most frequently cited figure was a friend; for self-control, it was Kung Fu Panda; and for responsibility, it was Corporal Seyit Onbaşı. The second most cited heroes varied across values. Atatürk ranked second for friendship, self-control, and responsibility; Spider-Man ranked second for justice and helpfulness; Nasreddin Hodja for honesty; Pepee for respect; family for love; Hacivat for patience; and Corporal Seyit Onbaşı for patriotism.

Third-ranked heroes included family for respect, responsibility, and patriotism; teacher for justice; Rafadan Tayfa for friendship; father for honesty; friend for self-control; Elsa and Anna for love; mother for patience; and Pollyanna for helpfulness. Overall, Atatürk emerged as the most frequently associated figure across values. In addition, cartoon characters and family members were also commonly cited, reflecting the influence of both popular media and close social environments on children's perceptions of values.

An analysis was conducted to determine the professional and functional domains of the heroes that students associated with the core values, aiming to identify areas of concentration. Table 2 presents the distribution of the heroes according to their domains of activity.

Table 2

Classification of Heroes by Domain of Activity

Domain	Heroes
Historical	Atatürk, Mehmed the Conqueror, Kazım Karabekir, İsmet İnönü, Corporal Seyit, Şahin Bey, Makbule Hanım, Ali Rıza Efendi, Nene Hatun, Zübeyde Hanım, Kara Fatma, Hasan Tahsin, Eren Bülbül
Religious	Umar ibn al-Khattab, Prophet Muhammad, Abu Bakr, Prophet Job, Ali ibn Abi Talib
Political	R. Tayyip Erdoğan, Yusuf Tekin, Ekrem İmamoğlu, Muhittin Böcek, Murat Kurum, Kemal Kılıçdaroğlu
Sports	Ronaldo, Messi, Neymar, Icardi, Naim Süleymanoğlu, Muslera, Maradona, Ali Koç, Arda Güler, Mike Tyson
Fictional / Social Media	Spider-Man, Batman, Superman, Barbie, Iron Man, Hulk, Elsa, Flash, Momo, Captain America, Autobots, Snow White, Wonder Woman, Ladybug & Cat Noir, Anna, SpongeBob & Patrick, Batman & Robin, Heidi, Pepee, Harry Potter, Transformers, İbi, Maşa and the Bear, My Little Pony, Power Rangers, Tom & Jerry, Pinocchio, Lightning McQueen, Rapunzel, Wednesday, Detective Reptir, He-Man, Kung Fu Panda, Gumball & Darwin, Shrek, Cinderella, My Melody, Pollyanna, Cinamo, Hacivat, Keloğlan, CZN Burak, Rafadan Tayfa, Hayri, Kral Şakir, Niloya, Gaddar, Sihirli Annem, Cartoon Lion
Close Environment	Teacher, Friend, Mother, Father, Sibling, Older Sister, Self
Literature / Culture / Arts	Mehmet Akif Ersoy, Tolstoy, Nasreddin Hodja, Barış Manço, Kemal Sunal, Yunus Emre, Mevlana
Science	Aziz Sancar, Graham Bell, Edison, Marie Curie, Cahit Arf

Table 2 reveals that the heroes associated with the core values are predominantly concentrated in the fictional and social media domain. A total of 49 heroes from this category were linked to values, most of whom are foreign-origin cartoon, animation, or film characters. This finding is noteworthy and highlights the significant influence of media and popular culture on children's value perceptions. The second most cited domain was the historical field, with 13 heroes associated. These heroes largely correspond to figures included in the primary school curriculum, indicating the impact of formal education on students' choices. Although the close environment is generally expected to be the most influential domain in the process of value acquisition, it was associated with only seven heroes in this study: teacher, friend, mother, father, sibling, older sister, and self. This limited representation suggests a relative decline in the perceived influence of immediate social actors compared to media-based figures.

Another research question in the study concerns which values students associated most and least

frequently with heroic figures. The findings indicate that students most frequently provided hero names for the values of friendship and honesty, while the values of patriotism and helpfulness received the fewest associations. It was also observed that many students could not associate any hero with the value of self-control, often leaving this item blank. This may reflect a lack of conceptual understanding or internalization of this value due to its abstract nature or insufficient emphasis on the value acquisition process. The findings are presented in Table 3.

Table 3

Number of Heroes Associated with Each Value by Students

Value	Number of Hero Examples <i>f</i>	Number of Blank Responses <i>f</i>
Justice	29	17
Friendship	36	20
Honesty	33	46
Self-control	28	106
Respect	31	68
Love	27	51
Patience	27	56
Responsibility	28	59
Patriotism	14	15
Helpfulness	26	47
Total	279	485

The study also examined whether there were any differences in hero–value associations in terms of gender and grade level. The findings are presented in Table 4.

Table 4

Gender and Grade Distribution in Value–Hero Associations

Grade	Value	Gender	Unique Heroes	Common Heroes
3	Justice	Famale	Barbie, Elsa, Momo, My Little Pony, Teacher, Snow White, Rafadan Tayfa (Hayri), Superman, Wonder Woman	Mother, Friend, Atatürk, Father, Batman, Iron Man, Umar ibn al-Khattab, Mehmet Akif Ersoy,
		Male	Hulk, Flash, Captain America, Autobots, Ronaldo	Spider-Man
4	Friendship	Famale	Prophet Muhammad, İsmet İnönü, Kazım Karabekir, Mehmet Akif Ersoy, Nasreddin Hodja, Tolstoy	Friend, Atatürk, Father, Umar ibn al-Khattab, Teacher, Spider-Man, R.T. Erdoğan
		Male	Superman, Mehmed the Conqueror	
3		Famale	Older sister, Elsa and Anna, Batman, Heidi, İbi, Masha and the Bear, My Little Pony, Niloya, Pepee, Power Rangers	Mother, Friend, Atatürk, Father, Barış Manço, Hulk, Mehmet Akif Ersoy, Teacher, Spider-Man,
		Male	Older brother, Iron Man, Harry Potter, Transformers, Keloğlan, Messi, Neymar, R.T. Erdoğan, Ronaldo	Rafadan Tayfa, Corporal Seyit, SpongeBob, Ladybug and Cat Noir
4		Famale	Sibling, Mother, Heidi, Icardi, King Şakir	Friend, Atatürk, Barış Manço,
		Male	Tom and Jerry, Pepee, Rafadan Tayfa, Messi, Spider-Man	Batman and Robin, Abu Bakr, SpongeBob and Patrick

3	Honesty	Famale	Older sister, Anna, Detective Reptir, Rapunzel, Wednesday, Yusuf Tekin, Makbule Hanım	Family, Mother, Friend, Atatürk, Father, Sibling, Keloğlan, Mehmet Akif Ersoy, Nasreddin Hodja, Teacher, Ronaldo, Corporal Seyit
		Male	He-Man, Pinocchio, Şahin Bey, Lightning McQueen, Hello Kitty, Kemal Sunal, Self	
4		Famale	Family, İsmet İnönü, Mehmet Akif Ersoy, Nasreddin Hodja, Teacher, Pinocchio, Şahin Bey	Mother, Friend, Atatürk, Father, Prophet Muhammad
		Male	Iron Man, Spider-Man, Superman, Lightning McQueen	
3	Self-control	Famale	Family, Mother, Elsa, Harry Potter, Heidi, Hello Kitty, Keloğlan, Kemal Sunal, Self, Masha and the Bear, My Little Pony, SpongeBob	Friend, Atatürk, Father, Kung Fu Panda, Teacher, Spider-Man
		Male	Ali Rıza Efendi, Batman, Iron Man, Mehmed the Conqueror, Hulk, Muslera, Ronaldo	
4		Famale	Family, Mother, Aziz Sancar, Batman, Kazım Karabekir, Mevlana	Friend, Atatürk, Naim Süleymanoğlu, Spider-Man, Corporal Seyit
		Male	Mehmed the Conqueror, Gaddar, Hulk, Captain America, Ronaldo, Messi	
3	Respect	Famale	Bariş Manço, Heidi, Hacivat, Teacher	Family, Friend, Mother, Atatürk, Father, Kemal Sunal, Spider-Man, Pepee, Corporal Seyit
		Male	Keloğlan, Kemal Kılıçdaroğlu, Makbule Hanım, Maradona, Superman	
4		Famale	Ekrem İmamoğlu, Graham Bell, Prophet Muhammad, Mehmet Akif Ersoy, Nene Hatun, Teacher	Family, Friend, Atatürk, Batman, Yunus Emre
		Male	Aziz Sancar, Iron Man, Hulk, Messi, Naim Süleymanoğlu, Ronaldo	
3	Love	Famale	Barbie, Gumball and Darwin, İbi, Teacher, Snow White, My Magical Mom	Family, Mother, Friend, Atatürk, Father, Elsa and Anna, Maşa and the Bear, Zübeyde Hanım
		Male	Arda Güler, Bariş Manço, Icardi, Keloğlan, Spider-Man, Ronaldo	
4		Famale	Friend, Bariş Manço, Heidi, Mehmet Akif Ersoy, Nasreddin Hodja, Tom and Jerry	Family, Mother, Atatürk, Prophet Muhammad, Teacher
		Male	Father, Ali Koç, Spider-Man, Shrek, Zübeyde Hanım	
3	Patience	Famale	Anna-Elsa, Self, The Big Bear, Nasreddin Hodja, Cinderella	Family, Friend, Mother, Atatürk, Father, Hacivat, Teacher, Corporal Seyit
		Male	Batman, Messi, Recep Tayyip Erdoğan	
4		Famale	Aziz Sancar, Graham Bell, Prophet Job, Icardi, Marie Curie, Spider-Man, Corporal Seyit	Mother, Father, Atatürk, Edison, Mehmed the Conqueror, Mehmet Akif Ersoy, Teacher
		Male	Friend, Mike Tyson, Tom and Jerry	
3	Responsibility	Famale	Anna-Elsa, Cartoon Lion, Caliph Umar, My Melody, Recep Tayyip Erdoğan, Family	Friend, Atatürk, Father, Self, Keloğlan, Corporal Seyit, Teacher
		Male	Sibling, Batman, Iron Man, Hulk, Spider-Man	

4		Famale	Family, Cahit Arf, Hasan Tahsin, Mehmet Akif Ersoy, Spider-Man, Corporal Seyit, Superman	Mother, Friend, Atatürk, Aziz Sancar, Kara Fatma
		Male	Batman, Prophet Muhammad, Captain America, Teacher, Ronaldo	
3	Patriotism	Famale	Corporal Seyit, Mehmet Akif Ersoy, Teacher	Family, Friend, Atatürk
		Male	Captain America, Neymar, Spider-Man	
4		Famale	Family, Hasan Tahsin, Kara Fatma, Spider-Man	Atatürk, Mehmet Akif Ersoy, Corporal Seyit
		Male	Eren Bülbul, Recep Tayyip Erdoğan, Superman	
3	Helpfulness	Famale	Cinamo, Elsa–Anna, Ali ibn Abi Talib, Rafadan Tayfa	Family, Mother, Friend, Atatürk, Teacher, Spider-Man, Pollyanna
		Male	CZN Burak, Iron Man, Icardi, Messi, Ronaldo, Corporal Seyit	
4		Famale	Family, Friend, Barış Manço, Kemal Sunal, Sultan Mehmed the Conqueror, Mehmet Akif Ersoy, Nene Hatun, Teacher, Rafadan Tayfa	Atatürk, Spider-Man, Prophet Muhammad, Corporal Seyit
		Male	Self, Muhittin Böcek, Murat Kurum, Ronaldo	

When the table is examined, it is observed that 3rd-grade female students primarily associate values with cartoon characters, whereas 4th-grade female students tend to relate them to historical, religious, or close social figures. Among male students, however, such a distinction is not evident; students at both grade levels predominantly associate values with characters from cartoons and the world of sports. This may indicate that today's children's perceptions of values are shaped by media and especially digital content. The fact that the value-related examples given by 4th-grade female students are more diverse in terms of historical, religious, and cultural figures may be attributed to the influence of the social studies curriculum, as the textbooks for this subject often include examples of historical figures.

The final research question examines the comparison between students' and their teachers' hero-value associations. The findings are presented in Table 5.

Table 5

Teachers' Hero-Value Associations

Justice	<i>f</i>	Friendship	<i>f</i>	Honesty	<i>f</i>	Self-Control	<i>f</i>	Respect	<i>f</i>
Atatürk	5	Hacivat-Karagöz	2	Nasreddin Hodja	2	Atatürk	2	Atatürk	3
Umar ibn al-Khattab	4	Abu Bakr	2	Atatürk	3	Corporal Seyit	1	Keloğlan	1
Türkan Saylan	2	Spouse	2	Muhsin Yazıcıoğlu	1	Prophet Joseph	1	Mevlana	1
Muhsin Yazıcıoğlu	1	Mevlana	1	Prophet Muhammad	1	Umar ibn al-Khattab	1	Yunus Emre	1
		Türkan Saylan	1	Türkan Saylan	1	Türkan Saylan	1	Uthman ibn Affan	1
		İsmail Özel	1	Dostoyevsky	1	Nurettin Topçu	1	Türkan Saylan	1
		Atatürk	1	Victor Hugo	1	Uğur Dünder	1	Teoman Duralı	1
		Children	1	Mehmet Akif Ersoy	1	Mother	1	Süleymanoğlu	1
		Turkish Nation	1	Spouse	1	Blank	2	Spouse	1
Total	12	Total	12	Total	12	Total	12	Total	12
Love	<i>f</i>	Patience	<i>f</i>	Responsibility	<i>f</i>	Patriotism	<i>f</i>	Helpfulness	<i>f</i>
Yunus Emre	3	Prophet Job	3	Atatürk	4	Atatürk	8	Haluk Levent	5
Mevlana	2	Atatürk	2	Corporal Seyit	3	Mehmetçik	1	Kara Fatma	3
Hayrettin Karaca	1	Turkish People	2	Prophet Muhammad	1	Türkan Saylan	1	Mevlana	1
Prophet Muhammad	1	Prophet Muhammad	1	Türkan Saylan	1	Mehmet Akif Ersoy	1	Prophet Muhammad	1
Türkan Saylan	1	Hacivat	1	Marie Curie	1	Ahmet Necdet Sezer	1	Atatürk	1
Atatürk	1	Türkan Saylan	1	Yılmaz Özdil	1			Father	1
Mother	1	Yunus Emre	1	Spouse	1				
Rafadan Tayfa	1	Spouse	1						
Total	12	Total	12	Total	12	Total	12	Total	12

When the hero-value associations made by teachers are examined, it is observed that the heroes shared with their students are predominantly concentrated in historical and religious domains. This finding suggests that teachers tend to utilize historical and religious figures more frequently when conveying values.

When the overlap between the hero examples provided by students and teachers is examined, the highest alignment is observed in the values of patience and patriotism. The most frequently shared hero is Atatürk, indicating his substantial symbolic and educational value for both teachers and students. However, for some values, the examples given by teachers were not reflected in the students' responses. This suggests that the examples presented by teachers are not always

internalized by students. These findings reveal that media and cultural content powerfully influence children's value development, while the teacher figure remains influential yet competes with digital characters.

Discussion, Conclusion and Suggestions

This study, which examined primary school students and their classroom teachers' perceptions of values through the lens of heroes, revealed that both groups most frequently associated values with Atatürk. In relation to the social learning theory, this finding suggests that Atatürk holds a strong position as a role model in the minds of both students and teachers. Particularly striking is the association of Atatürk with key values such as justice, honesty, respect, love, patience, patriotism, and helpfulness. The frequent depiction of Atatürk in textbooks and school settings, as a national savior, a devoted leader working for the people, and a figure symbolizing national unity and love, may provide a strong foundation for associating him with these core values in students' minds.

This finding reinforces the assertion made by Yazıcı and Aslan (2011) that Atatürk is a powerful role model across all age groups in Turkey. In addition, it was observed that students often referred to media characters such as Spider-Man, Elsa, and Kung Fu Panda when exemplifying values. This indicates that the influence of popular culture plays an increasingly significant role in shaping children's perceptions of values.

A significant portion of the heroes associated with values by students consists of fictional characters and figures from popular culture. This trend is particularly prominent among male students. Such a finding suggests that today's children are increasingly exposed to media and digital content and that their value perceptions are being shaped through these channels. In contrast, female students, especially those in fourth grade, tend to gravitate more toward historical, religious, and cultural figures. This may indicate that as children grow older, the depth and awareness of values also increase. Additionally, the findings imply that gender may lead to differentiated forms of value perception, as seen through the varying hero preferences in value education.

Students had difficulty with associating specific values with heroes and left some sections of the forms blank. In particular, values related to internal processes, such as self-control, patience, and responsibility, were associated with fewer heroes. This may indicate that such values are perceived as more abstract or are not sufficiently internalized by the students. As also emphasized by Faiz and Avcı (2019), this finding suggests that teachers should employ more concrete and illustrative strategies to help students internalize these abstract values more effectively.

It was observed that the hero examples provided by teachers were primarily composed of historical, religious, and literary figures, with the most overlap between teachers and students seen in names such as Atatürk, Prophet Muhammad, Nasreddin Hodja, and Corporal Seyit. This suggests that teachers consciously emphasize the selection of educational role models and highlight traditional figures in values education. However, the lack of overlap in some values between teacher and student examples indicates that the role models presented by teachers do not always resonate equally with students. This finding suggests that teachers should be more attentive to students' spheres of interest and incorporate contemporary role models more effectively in values education.

Suggestions Based on the Research Findings:

Researchers may conduct similar studies with different age groups and grade levels, and

comparative analyses can be made over time by evaluating the emerging results.

Values education practices should be integrated with media literacy, and contemporary heroic figures of the digital age should be addressed within a pedagogical framework.

More emphasis should be placed on techniques such as concretization and storytelling for abstract values.

In teacher education programs, course activities related to values education should include practices on selecting role models and the process of hero construction.

Historical and cultural heroes included in the curriculum should be supported with age-appropriate content tailored to students' developmental levels.

Ethics Committee Approval: As a result of the application made to Tokat Gaziosmanpaşa University Scientific Research and Publication Ethics Social and Human Sciences Board, it was decided that it was ethically appropriate to conduct the study in accordance with its letter dated 02.04.2024 and numbered 417995.

Author Contributions: The first author contributed 70% and the second author contributed 30% to the preparation of the study.

Conflict of Interest: Authors declare that they have no conflict of interest.

Kahramanlar Üzerinden Öğretmen ve Öğrencilerinin Değer Algılarının Belirlenmesi

Fatma Budak^a Süreyya Gürses^b

^a Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, fatma.budak@gop.edu.tr

^b Öğretmen, Güzeloba İlköğretim Okulu, Tokat, Türkiye, gursessureyya@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, ilköğretim öğrencileri ve sınıf öğretmenlerinin kök değerler ile ilişkilendirdikleri kahramanlar aracılığıyla değer algılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Sosyal öğrenme kuramı çerçevesinde, çocukların değer öğrenme süreçlerinde rol model figürlerin etkisi temel alınmıştır. Betimsel tarama modeli kapsamında yürütülen araştırmada, 2023–2024 eğitim-öğretim yılında 3. ve 4. sınıf düzeyinde öğrenim gören 236 öğrenci ile bu sınıflarda görev yapan 12 öğretmeninden veri toplanmıştır. Katılımcılardan, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen 10 kök değer her biriyle özdeşleştirdikleri bir kahraman ismi yazmaları istenmiştir. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiş; elde edilen bulgular kahramanların faaliyet alanlarına, cinsiyete, sınıf düzeyine ve öğretmen–öğrenci karşılaştırmasına göre sınıflandırılmıştır. Sonuçlar, öğrencilerin değerleri en çok Atatürk, çizgi film karakterleri ve yakın çevre bireyleriyle ilişkilendirdiğini; öğretmenlerin ise tarihî ve dini şahsiyetlere daha fazla vurgu yaptığını göstermektedir. Özellikle medya karakterlerinin çocukların değer dünyasındaki ağırlığı dikkat çekicidir. Bu durum, değerler eğitiminin dijital çağda yeni stratejilerle yeniden ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

MAKALE BİLGİSİ

Makale Türü
Araştırma

Makale Geçmişi
Gönderim tarihi:
09.05.2024
Kabul tarihi:
18.06.2025

Anahtar Kelimeler
Değer Eğitimi, Kahraman,
Rol Model, Sosyal
Öğrenme Kuramı

Atıf Bilgisi: Budak, F. ve Gürses, S. (2025). Kahramanlar üzerinden öğretmen ve öğrencilerinin değer algılarının belirlenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13 (2), 1085-1109. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1481007>

Sorumlu yazar: Fatma Budak, e-posta: fatma.budak@gop.edu.tr

Giriş

Eğitimin en büyük amaçlarından biri bireylere kendi milli, dini, tarihi ve kültürel değerlerini kazandırmaktır. Bu amacın gerçekleşmesinde değerler eğitimi, karakter eğitimi ya da ahlak eğitimi gibi farklı isimlerle alan yazında tartışılan ancak Türk Milli Eğitim Programlarında değerler eğitimi olarak kabul edilen örtük program dâhilinde yürütülen etkinlikler oldukça önemli yer tutar. Bu bağlamda değerler eğitimi, bireylerin toplumsal uyumlarını, karakter gelişimlerini ve ahlaki farkındalıklarını destekleyen kritik bir öğrenme alanıdır (Lickona, 1992; Nucci ve diğerleri, 2014).

Bireylerin değer sistemi, yalnızca aile ve okul gibi geleneksel sosyalleşme araçları aracılığıyla değil, aynı zamanda yaşadıkları dönemin kültürel iklimi ve dijital medya araçları yoluyla da şekillenmektedir (Akbaş, 2008; Brownlee ve diğerleri, 2012; Cesur ve Küyel, 2010; Danovitch ve Keil, 2007). Bu bağlamda, günümüz çocuklarının değer algılarını belirleyen kahraman figürleri, sadece geleneksel ve tarihî kişiliklerle sınırlı kalmamakta; süper kahramanlar, sosyal medya fenomenleri, YouTube içerik üreticileri ve dijital oyun karakterleri gibi figürleri de kapsayabilmektedir. Bu durum, eğitimcilerin değer eğitimi kapsamında dikkate alması gereken yeni bir paradigma değişimini ortaya koymaktadır: Değerlerin aktarımında yalnızca geçmişin değil, bugünün kahramanlarının da analiz edilmesi gerekmektedir.

Değer öğretiminde rol-model öğrenme yaklaşımı oldukça etkilidir. Bandura'nın sosyal öğrenme kuramına göre bireyler, çevrelerindeki modelleri gözlemleyerek ve taklit ederek öğrenirler (Bandura ve Walters, 1977). Bu kuram, bireyin sadece doğrudan yaşantı yoluyla değil, başkalarının davranışlarının sonuçlarını izleyerek de öğrenme gerçekleştirebildiğini savunur. Bu nedenle çocukların gelişiminde çevresel uyaranlar kadar, çevresel aktörlerin örnekliliği de oldukça etkilidir. Özellikle ilköğretim çağındaki çocukların, doğrudan temas ettikleri kişilerin yanı sıra medya ve dijital içeriklerde karşılaştıkları kahramanları da rol model olarak içselleştirdikleri görülmektedir (Kellner, 2003; Buckingham, 2011). Bu çerçevede "kahraman" kavramı, sadece olağanüstü eylemler gerçekleştiren bireyleri değil, aynı zamanda belirli değerleri temsil eden ve bireylerin kendilerini özdeşleştirebildikleri figürleri de kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Nitekim McAdams (2001), bireylerin yaşam öykülerinde yer alan anlamlı figürlerin, kişilik gelişimi ve değer tercihlerinde belirleyici rol oynadığını savunur. Dolayısıyla kahramanlar, çocukların yalnızca dışsal davranışlarını değil, içsel değer yapılarını da şekillendirme potansiyeline sahiptir. Sosyal öğrenme kuramı yalnızca bireyin çevresinden gözlem yoluyla bilgi edinmesini değil, aynı zamanda gözlemlenen davranışların bireyin değer sistemine dahil edilmesini de içerir. Bu açıdan bakıldığında, çocuklar sadece neyin doğru ya da yanlış olduğunu öğrenmez; aynı zamanda bunu temsil eden kahraman figürler üzerinden anlamlandırma yaparlar. Kahramanların çocukların zihinsel temsillerinde nasıl yer edindiğini açıklamak için "kahramanlaştırma süreci" (heroification) kavramı kullanılmaktadır. Bu süreçte, bireyler kendileriyle özdeşleştirebildikleri kişileri değer taşıyıcısı olarak konumlandırırlar (Kinsella ve diğerleri, 2015).

Değerlerin aktarımı sırasında kullanılan öyküler, atasözleri, tarihî şahsiyetler ve medya karakterleri, çocukların değer algısını şekillendirmede etkili olabilir (Halstead ve Taylor, 2000; Veugelers ve Vedder, 2003). Çocukların ahlaki ve etik gelişiminde bu tür rol modellerin oynadığı rol, karakter eğitimi çalışmalarında da vurgulanmıştır. Narvaez (2002) ve Lapsley ve Narvaez (2006), ahlaki kimliğin gelişiminde kahraman figürlerinin bireyde duygusal etkileşim yarattığını ve bunun içselleştirmeye olumlu katkı sunduğunu belirtir. Nitekim günümüzde çizgi film karakterleri, sosyal medya figürleri ve popüler kültür ürünleri çocukların zihinsel dünyasında güçlü temsiller

oluşturmaktadır.

Özellikle Türkiye bağlamında, eğitim politikalarında son yıllarda sıkça vurgulanan "milli ve manevi değerlerin güçlendirilmesi" hedefiyle de örtüşen bu tür uygulamalar, öğrencilerin kendi değer sistemlerini oluştururken kültürel süreklilik ile bireysel tercihler arasında köprü kurmasına olanak tanımaktadır. Bu açıdan bakıldığında, kahramanlar üzerinden yürütülen değer eğitimi çalışmaları, sadece pedagojik bir araç değil, aynı zamanda kültürel mirasın aktarımı için stratejik bir yöntem olarak değerlendirilebilir. Ayrıca Arthur ve diğerleri (2015), toplumsal olarak görünür aktörlerin olumsuz davranışlarının bile modelleme yoluyla öğrenilebileceğini ortaya koymaktadır. Bu durum, değer eğitiminin yalnızca olumlu örnekleri değil, olumsuz örnekleri de analiz eden eleştirel bir bakış açısını içermesi gerektiğini göstermektedir.

Bu çalışma, ilkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin değerlerle ilişkilendirdiği kahramanlar üzerinden değer algılarını analiz ederek, çağdaş çocukluk kültürünün değerler eğitime etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Türkiye'de bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, Yazıcı ve Aslan (2011) çalışmasında öğrencilerin değer eğitiminde özellikle tarihî şahsiyetlerden etkilendiğini, öğretmenlerin ise dini ve geleneksel figürlere daha çok vurgu yaptığını ortaya koymuştur. Faiz ve Avcı (2019) ise sınıf içi uygulamalarda öğretmenlerin bilinçli olarak model seçimi yaptığını ve öğrencilerin sıklıkla öğretmenlerini değer taşıyıcısı olarak gördüklerini belirtmiştir. Benzer şekilde, Akbaş (2009) da değerlerin doğrudan aktarımından çok modelleme yoluyla kazandırılmasının daha etkili olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda mevcut araştırma hem öğrenci hem öğretmen bakış açısını bir arada ele alması bakımından literatüre özgün bir katkı sunmaktadır.

Bu çalışmayla ilkokul öğrencilerinin programda yer alan 10 kök değer ile ilgili öğrenmelerinin kaynakları (rol-model aldıkları kahramanlar) ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. 10 kök değer ile ilişkilendirilen kahramanlar kimlerdir?
2. 10 kök değer içerisinde en fazla ve en az kahraman örneği verilen değerler hangileridir?
3. Örnek verilen kahramanlar hangi alanlarda yoğunlaşmaktadır?
4. Kahraman-değer ilişkilendirmelerinde cinsiyet açısından farklılıklar var mıdır?
5. Öğretmenlerle öğrencilerinin verdikleri kahraman örneklerindeki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, öğrencilerin ve öğretmenlerin kök değerler ile ilişkilendirdikleri kahraman figürleri üzerinden değer algılarını ortaya koymayı amaçlayan **tarama modeli** kapsamında betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri, bireylerin belirli konulara ilişkin görüş, tutum, davranış ya da özelliklerini olduğu gibi ortaya koymayı amaçlayan araştırma desenleridir (Karasar, 2014). Bu çalışmada, öğrencilerin ve öğretmenlerin 10 kök değerle ilişkilendirdikleri kahraman örnekleri incelenerek mevcut durumun betimlenmesi hedeflenmiştir. Her ne kadar açık uçlu sorular yoluyla nitel veri toplanmış olsa da, elde edilen verilerin geniş bir örneklemden elde edilmesi, frekanslarla analiz edilmesi ve doğrudan yaşantılardan ziyade bilişsel eşleştirmelere dayanması nedeniyle

araştırma **betimsel tarama modeli** kapsamında değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu 2023-2024 öğretim yılında Akdeniz bölgesinde yer alan bir devlet okulunun ilkökul 3. ve 4. sınıflarını okutan 12 öğretmen ve onların sınıflarında yer alan 265 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin 6'sı (4 kadın öğretmen, 2 erkek öğretmen) 3. sınıf öğretmeni, diğer 6 öğretmen (3 kadın öğretmen, 3 erkek öğretmen) ise 4. sınıf öğretmenidir. Katılımcı öğrencilerden 73 kız- 61 erkek öğrenci olmak üzere 143 öğrenci 3. sınıf, 54 kız- 38 erkek öğrenci olmak üzere 122'si 4. sınıf öğrencisidir. Veri analizi sürecinde eksik doldurulan ya da tekrarlayan örnekler nedeniyle değerlendirilmeye alınmayan formlar sonrası öğrenci sayısı 236'ya düşmüştür. Çalışma grubu seçiminde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Veri toplama aracı olarak, Millî Eğitim Bakanlığı (2018) tarafından belirlenen 10 temel kök değer (adalet, dostluk, dürüstlük, özdenetim, saygı, sevgi, sabır, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) yer aldığı bir form geliştirilmiştir. Öğrencilere ve öğretmenlere, her bir değeri en çok temsil ettiğini düşündükleri bir kahraman ismi yazmaları istenmiştir. Formlar, sınıf ortamında bireysel olarak doldurulmuştur. Uygulama sırasında gerekli açıklamalar rehber öğretmen ve araştırmacı tarafından yapılmıştır. Çalışmada kullanılan uygulama ve veri toplama araçları, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunun 16.04.2024 tarih ve 07.17 sayılı kararı ile uygun görülmüştür.

Toplanan veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Her bir değer için verilen kahraman isimleri ayrı ayrı gruplandırılmış; elde edilen veriler frekanslarla tablo halinde sunulmuştur. Analiz sürecinde kahramanlar; faaliyet alanları, cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğretmen-öğrenci eşleşmeleri gibi temalara göre sınıflandırılmıştır. Verilerin toplanmasında nitel içerik analizine dayalı açıklayıcı örüntüler ortaya konmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2009).

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde alt problemlerden hareketle elde edilen bulgulara tablolar halinde yer verilecektir.

Araştırmanın ilk problemi verilen 10 kök değer ile öğrencilerin ilişkilendirdiği kahramanların tespitidir. Öğrencilerin değerlerle ilişkilendirdiği kahramanlar isimleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

10 Kök Değere İlişkin Öğrenci Eşleştirmeleri

Değer	Kahraman
Adalet	Atatürk (93), Örümcek adam (26), Öğretmen (15), Hz. Ömer (10), Batman (9), Anne (8), Baba (5), Hz. Muhammed (5), Ronaldo (5), M. Akif Ersoy (4), Superman (4), R. Tayyip Erdoğan (3), Barbie- Iron Man- Tolstoy- Nasrettin Hoca (2), F. Sultan Mehmet- Hulk- Elsa, Flaş- Momo- Kaptan America- Otopotlar- Pamuk Prenses- Hayri- Kazım Karabekir- İsmet İnönü (1), Boş (17)
Dostluk	Arkadaş (43), Atatürk (33), Rafadan Tayfa (14), Uğru Böceği ve Kara Kedi (13), Barış Manço (13), Elsa ve Anna (11), Örümcek Adam (10), Sünger Bob ve Patrick (9), Anne (8), Batman ve Robin (7), Peppe (6), Messi (5), Hz. Ebubekir- Kral Şakir- Heidi- M. Akif Ersoy- Kardeş (4), Baba- Öğretmen (3), Seyit Onbaşı- Hulk-Neymar- R. Tayyip Erdoğan (2), Iron Man-Harry Potter- Transformers- İbi-Keloğlan-Niloya-Power Rangers- Ronaldo-Tom ve Jerry-Icardi (1), Boş (20)
Dürüstlük	Atatürk (37), Nasrettin Hoca (20), Baba (15), Öğretmen (14), Keloğlan (12), Anne (12), Hz. Muhammed (12), Arkadaş (11), M. Akif Ersoy (5), Aile-Seyit Onbaşı-Pinokyo (4), Örümcek Adam-Abla-Heidi-Kardeş-Ronaldo (3), Superman-Elsa-Şimşek Mcquin-Rapunzel-Şahin Bey-Neymar-Wednesday-İsmet İnönü-Iron Man (2), Anna-Makbule Hanım-Wonder Women- Yusuf Tekin- Batman-He Man- Messi (1), Boş (46)
Özdenetim	Kungfu Panda (23), Atatürk (23), Arkadaş (9), Örümcek Adam (7), Anne- Iron Man (6), Kazım Karabekir-Ronaldo-Baba (5), Seyit Onbaşı-F. Sultan Mehmet-Hulk (4), Aile- Naim Süleymanoğlu- Aziz Sançar-Batman-Ali Rıza Efendi- Sünger Bob (2), Kendisi-Mevlana-Kaptan America- Gaddar-Messi- Kemal Sunal- Muslera- Maşa ve Koca Ayı- My Little Ponny (1), Boş (106)
Saygı	Atatürk (38), Peppe (27), Aile (19), Arkadaş (14), Öğretmen (11), Anne (8), Seyit Onbaşı- Ronaldo (5), Örümcek Adam- Hz. Muhammed- Ekrem İmamoğlu- M. Akif Ersoy (4), Baba-Batman (3), Heidi-Kemal Sunal-Garaham Bell-Makbule Hanım-Hulk-Superman-Nene Hatun-Naim Süleymanoğlu- Yunus Emre (2), Barış Manço-Hacivat- Aziz Sançar- Keloğlan-K. Kılıçdaroğlu-Iron Man-Maradona-Messi (1), Boş (68)
Sevgi	Atatürk (30), Aile (28), Elsa ve Anna (26), Anne (21), Arkadaş (12), Barış Manço (10), Baba- Öğretmen (8), Zübeyde Hanım-Örümcek Adam-Hz. Muhammed (4), Icardi- Ali Koç-Heidi-M. Akif Ersoy- Gambol ve Drawn- Maşa ve Koca Ayı-Sihirli Annem- Arda Güler-Ronaldo (2), Nasrettin Hoca-Barbie-Pamuk Prenses-İbi-Keloğlan-Şrek- Tom ve Jerry (1), Boş (51)
Sabır	Atatürk (29), Hacivat (27), Anne (18), Öğretmen (16), Baba (13), Arkadaş (10), Edison (9), Seyit Onbaşı-F. Sultan Mehmet (6), Sindirella- Messi-M. Akif Ersoy (5), Aile-Hz. Eyüp (4), Anna ve Elsa- Kendisi- Mike Tyson (3), Batman-Aziz Sançar-Garaham Bell- Örümcek Adam (2), Koca Ayı-Nasrettin Hoca-R. Tayyip Erdoğan-Icardi-Marie Curie-Tom ve Jerry (1), Boş (56)
Sorumluluk	Seyit Onbaşı (32), Atatürk (31), Aile (14), Öğretmen (11), Arkadaş (10), Kara Fatma-Keloğlan-Anne (7), Baba- Örümcek Adam-Aziz Sancar (6), Cahit Arf-Kendisi (5), Batma-Ronaldo (4), Kardeş-Kaptan America (3), Anna ve Elsa- My Melody- Iron Man-Hulk-Hz. Muhammed (2), Çizgi Film Aslan-Hz. Ömer-R. Tayyip Erdoğan- Hasan Tahsin-M.Akif Ersoy-Superman (1), Boş (59)
Vatanseverlik	Atatürk (160), Seyit Onbaşı (13), Aile (10), M. Akif Ersoy (7), Arkadaş-Örümcek Adam-Eren Bülbül-R. Tayyip Erdoğan (4), Kaptan America-Hasan Tahsin-Kara Fatma (3), Öğretmen-Neymar-Superman (2), Boş (15)
Yardımseverlik	Atatürk (36), Örümcek Adam (29), Polyanna (19), Seyit Onbaşı (16), Aile (13), Arkadaş (12), Anne (9), Öğretmen (8), Kendisi (6), Hz. Muhammed-Ronaldo (5), Nene Hatun- Muhittin Böcek (4), Kemal Sunal-Anna ve Elsa (3), Cinamo-Rafadan Tayfa-Czn Burak-Messi-Barış Manço-M. Akif Ersoy (2), F. Sultan Mehmet-Icardi-Iron Man-Hz. Ali (1), Boş (47)

Öğrenciler 10 kök değer ile 102 kahramanı eşleştirmişlerdir. Tablo 1 incelendiğinde verilen değerler için ilk sırada yer alan kahraman yedi değer (adalet, dürüstlük, saygı, sevgi, sabır, vatanseverlik ve yardımseverlik) için Atatürk, dostluk değeri için arkadaş, öz denetim değeri için Kung Fu Panda ve sorumluluk değeri için Seyit Onbaşı'dır. İkinci sırada verilen kahramanlar üç değer (dostluk, özdenetim ve sorumluluk) için Atatürk, iki değer (yardımseverlik ve adalet) için örümcek adam, dürüstlük değeri için Nasrettin hoca, saygı değeri için peppe, sevgi değeri için aile, sabır değeri için Hacivat ve vatanseverlik değeri için Seyit Onbaşı'dır. Verilen değerler için üçüncü sırada örnek verilen kahramanlar saygı, sorumluluk ve vatanseverlik değeri için aile, adalet değeri için öğretmen, dostluk değeri için rafadan tayfa, dürüstlük değeri için baba, özdenetim için arkadaş, sevgi değeri için Elsa ve Anna, sabır değeri için anne ve yardımseverlik için Polyanna'dır. Atatürk verilen değerlerde en çok ilişkilendirilen kahraman olarak öne çıkmaktadır. Çizgi film karakterleri ve aile bireyleri ilişkilendirilen diğer örneklerdir.

Öğrencilerin değerlerle ilişkilendirdikleri kahramanların mesleki ve faaliyet alanları incelenerek hangi alanlarda yoğunlaştıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Tablo 2 de kahramanların faaliyet alanları verilmiştir.

Tablo 2

Kahramanların Faaliyet Alanlarına Göre Sınıflandırılması

Tarihi Alanda	Atatürk, F. Sultan Mehmet, Kazım Karabekir, İsmet İnönü, Seyit Onbaşı, Şahin Bey, Makbule Hanım, Ali Rıza Efendi, Nene Hatun, Zübeyde Hanım, Kara Fatma, Hasan Tahsin, Eren Bülbül
Dini Alanda	Hiz. Ömer, Hiz. Muhammed, Hiz. Ebubekir, Hiz. Eyüp, Hiz. Ali
Siyasi Alanda	R. Tayyip Erdoğan, Yusuf Tekin, Ekrem İmamoğlu, Muhittin Böcek, Murat Kurum, K. Kılıçdaroğlu
Spor Alanında	Ronaldo, Messi, Neymar, Icardi, Naim Süleymanoğlu, Muslera, Maradona, Ali Koç, Arda Güler, Mike Tyson
Hayali, Sosyal Medya Alanda	Örümcek adam, Batman, Superman, Barbie, Iron Man, Hulk, Elsa, Flash, Momo, Kaptan America, Otobotlar, Pamuk Prenses, Wonder Women, Uğur Böceği ve Kara kedi, Anna, Sünger Bob Patrick, Batman ve Robin, Heidi, Peppe, Harry Potter, Transformers, İbi, Maşa ve Koca Ayı, My Little Ponny, Power Rangers, Tom ve Jerry, Pinokyo, Şimşek Mcquin, Rapunzel, Wednesday, Dedektif Reptir, He-Man, Kungfu Panda, Gambol ve Drawn, Şrek, Sindirella, My Melody, Polyanna, Cinamo Hacivat, Keloğlan, Czn Burak
Yakın Çevre	Rafadan Tayfa, Hayri, Kral Şakir, Niloya, Gaddar, Sihirli Annem, Çizgi film Aslan Öğretmen, Arkadaş, Anne, Baba, Kardeş, Abla, kendisi
Edebiyat-Kültür-Sanat	M. Akif Ersoy, Tolstoy, Nasrettin Hoca, Barış Manço, Kemal Sunal, Yunus Emre, Mevlana
Bilim	Aziz Sancar, Graham Bell, Edison, Marie Curie, Cahit Arf

Tablo 2 incelendiğinde değerlerle ilişkilendirilen kahramanların faaliyet alanlarının hayali, sosyal medya alanında yoğunlaştığı görülmektedir. Söz konusu alanda toplam 49 kahraman değerlerle ilişkilendirilmiştir. Bu alanda örnek gösterilen kahramanların çoğunluğu yabancı kökenli çizgi film, animasyon ya da film karakteri olması düşündürücüdür. Medya ve popüler kültürün çocukların değer algılarında ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. En fazla kahraman örneği verilen ikinci alan 13 tane kahraman ile ilişkilendirilen tarihi alandır. İlkokul müfredatı içerisinde yer alan isimler öğrenciler tarafından örneklendirilmiş olduğunu göstermektedir. Değerlerin edinilme sürecinde yakın çevre örnekleri en önemli alan olmasına rağmen çalışmada yakın çevre alanı kapsamında öğretmen, arkadaş, anne, baba, kardeş, abla ve kendisi olarak 7 farklı örnek ile ilişkilendirildiği

görülmüştür.

Araştırmada yer alan diğer bir soru öğrencilerin değer kahraman ilişkilendirmelerinde en az ve en çok hangi değerde örnek verdikleridir. Araştırmaya katılan öğrenciler en fazla dostluk ve dürüstlük değeriyle ilişkili kahraman isimleri verirken; en az ise vatanseverlik ve yardımseverlik değeri ile kahraman ilişkilendirmesi yapmışlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin özellikle özdenetim değeri ile ilgili kahraman ilişkisi kuramadığı ve o değer karşısını boş bıraktığı görülmüştür. Bu durum değerle ilgili kazanımın eksikliğinden ya da bu değer soyut kalabilmesinden ve içselleştirilemediğinden kaynaklanabilir. Elde edilen bulgular Tablo 3 de gösterilmiştir.

Tablo 3

Değerlerle İlişkilendirilen Kahraman Sayıları

Değer	Örnek verilen f	Boş bırakılan f
Adalet	29	17
Dostluk	36	20
Dürüstlük	33	46
Özdenetim	28	106
Saygı	31	68
Sevgi	27	51
Sabır	27	56
Sorumluluk	28	59
Vatanseverlik	14	15
Yardımseverlik	26	47
Toplam	279	485

Araştırmada ayrıca kahraman-değer ilişkilendirmelerinde cinsiyet açısından ve sınıf seviyesi arasında farklılık olup olmadığı da incelenmiştir. Bulgular tablo 4 de verilmiştir.

Tablo 4

Değer-Kahraman İlişkilendirmelerinde Cinsiyet ve Sınıf Dağılımı

Sınıf	Değer	Cinsiyet	Farklı Kahraman	Ortak Kahraman
3	Adalet	Kız	Barbie, Elsa, Momo, My Little Ponny Öğretmen, Pamuk Prenses, Rafadan Tayfa, (Hayri), Superman, Wonder Women	Anne, Arkadaş, Atatürk, Baba, Batman, Iron Man, Hz. Ömer, M.Akif Ersoy, Örümcek Adam
		Erkek	Hulk, Flaş, Kaptan America, Otobotlar, Ronado	
4	Dostluk	Kız	Hz. Muhammed, İsmet İnönü, Kazım Karabekir, M.A.Ersoy, Nasrettin Hoca, Tolstoy	Arkadaş, Atatürk, Baba, Hz. Ömer, Öğretmen, Örümcek Adam, R.T. Erdoğan
		Erkek	Superman, F.S. Mehmet, Superman	
3		Kız	Abla, Elsa ve Anna, Batman, Heidi, İbi, Maşa ve Koca Ayı, My Little Ponny, Niloya, Peppe, Power Rangers,	Anne, Arkadaş, Atatürk, Baba, Barış Manço, Hulk, M.Akif Ersoy, Öğretmen, Örümcek Adam,
		Erkek	Abi, Iron Man, Harry Potter, Transformers, Keloğlan, Messi, Neymar, R.T. Erdoğan, Ronaldo	Rafadan Tayfa, Seyit Onbaşı, Sünger Bob, Uğur Böceği ve Karakedi
4		Kız	Kardeş, Anne, Heidi, Icardi, Kral Şakir	Arkadaş, Atatürk, Barış Manço,

3	Dürüstlük	Erkek	Tom ve Jerry, Peppe, Rafadan Tayfa, Messi, Örümcek Adam	Batman ve Robin, Hz. Ebubekir, Sünger Bob ve Patrick
		Kız	Abla, Anna, Dedektif Reptir, Elsa, Heidi, Makbule Hanım, My Little Ponny, Rapunzel, Wednesday, Wonder Women, Yusuf Tekin	Aile, Anne, Arkadaş, Atatürk, Baba, Kardeş, Keloğlan, M. A. Ersoy, Nasrettin Hoca, Öğretmen, Ronaldo, Seyit Onbaşı
		Erkek	Batman, Iron Man, He Man, Örümcek Adam, Messi, Neymar,	
4	Özdenetim	Kız	Aile, İsmet İnönü, M. Akif Ersoy, Nasrettin Hoca, Öğretmen, Pinokyo, Şahin Bey	Anne, Arkadaş, Atatürk, Baba, Hz. Muhammed
		Erkek	Iron Man, Örümcek Adam, Superman, Şimşek Mcquin	
		Kız	Aile, Anne, Elsa, Harry Potter, Heidi, Hello Kitty, Keloğlan, Kemal Sunal, Kendi, Maşa ve Koca Ayı, My Little Ponny, Sünger Bob	Arkadaş, Atatürk, Baba, Kunfu Panda, Öğretmen, Örümcek Adam
4	Saygı	Erkek	Ali Rıza Efendi, Batman, Iron Man, F. Sultan Mehmet, Hulk, Muslera, Ronaldo	
		Kız	Aile, Anne, Aziz Sançar, Batman, Kazım Karabekir, Mevlana,	Arkadaş, Atatürk, Naim Süleymanoğlu, Örümcek Adam, Seyit Onbaşı
		Erkek	F. Sultan Mehmet, Gaddar, Hulk, Kaptan America, Ronaldo, Messi	
3	Sevgi	Kız	Barış Manço, Heidi, Hacivat, Öğretmen, Keloğlan, K. Kılıçdaroğlu, Makbule Hanım, Maradona, Superman	Aile, Arkadaş, Anne, Atatürk, Baba, Kemal Sunal, Örümcek Adam, Peppe, Seyit Onbaşı
		Erkek	Ekrem İmamoğlu, Graham Bell, Hz. Muhammed, M. Akif Ersoy, Nene Hatun, Öğretmen	Aile, Arkadaş, Atatürk, Batman, Yunus Emre
		Kız	Aziz Sançar, Iron Man, Hulk, Messi, N. Süleymanoğlu, Ronaldo	
4	Sabır	Erkek	Barbie, Gambol Ve Drawn, İbi, Öğretmen, Pamuk Prenses, Sihirli Annem	Aile, Anne, Arkadaş, Atatürk, Baba, Elsa ve Anna, Maşa ve Koca Ayı, Zübeyde Hanım
		Erkek	Arda Güler, Barış Manço, Icardi, Keloğlan, Örümcek Adam, Ronaldo	
		Kız	Arkadaş, Barış Manço, Heidi, M. Akif Ersoy, Nasrettin Hoca, Tom ve Jerry	Aile, Anne, Atatürk, Hz. c. Muhammed, Öğretmen
3	Sorumluluk	Erkek	Baba, Ali Koç, Örümcek Adam, Şrek, Zübeyde Hanım	
		Kız	Anna-Elsa, Kendi, Koca Ayı, Nasrettin Hoca, Sindirella	Aile, Arkadaş, Anne, Atatürk, Baba, Hacivat, Öğretmen, Seyit Onbaşı
		Erkek	Batman, Messi, R. Tayyip Erdoğan	
4		Kız	Aziz Sancar, Graham Bell, Hz. Eyüp, Icardi, Mary Curie, Örümcek Adam, Seyit Onbaşı,	Anne, Baba, Atatürk, Edison, F. Sultan Mehmet, M. Akif Ersoy, Öğretmen
		Erkek	Arkadaş, Mike Tyson, Tom ve Jerry	
		Kız	Anna-Elsa, Çizgi film Aslan, Hz. Ömer, My Melody, R. Tayyip Erdoğan, Aile	Arkadaş, Atatürk, Baba, Kendi, Keloğlan, Seyit Onbaşı, Öğretmen
3		Erkek	Kardeş, Batman, Iron Man, Hulk, Örümcek Adam	
		Kız	Aile, Cahit Arf, Hasan Tahsin, M. Akif	Anne, Arkadaş, Atatürk, Aziz

3	Vatanseverlik	Erkek	Ersoy, Örümcek Adam, Seyit Onbaşı, Superman	Sancar, Kara Fatma
		Kız	Batman, Hz. Muhammed, Kaptan America, Öğretmen, Ronaldo	Aile, Arkadaş, Atatürk
		Erkek	Seyit Onbaşı, M.Akif Ersoy, Öğretmen Kaptan America, Neymar, Örümcek Adam	
		Kız	Aile, Hasan Tahsin, Kara Fatma, Örümcek Adam	Atatürk, M.Akif Ersoy, Seyit Onbaşı
3	Yardımseverlik	Erkek	Eren Bülbül, R.Tayyip Erdoğan, Superman	
		Kız	Cinamo, Elsa-Anna, Hz. Ali, Rafadan Tayfa	Aile, Anne, Arkadaş, Atatürk, Öğretmen, Örümcek Adam, Pollyanna
		Erkek	Czn Burak, Iron Man, Icardi, Messi, Ronaldo, Seyit Onbaşı	
		Kız	Aile, Arkadaş, Barış Manço, Kemal Sunal, F. Sultan Mehmet. M.Akif Ersoy, Nene Hatun, Öğretmen, Rafadan Tayfa	Atatürk, Örümcek Adam, Hz. Muhammed, Seyit Onbaşı
4		Erkek	Kendi, Muhittin Böcek, Murat Kurum, Ronaldo	

Tablo incelendiğinde 3. Sınıf seviyesindeki kız öğrencilerin genelde çizgi film kahramanlarından, 4. Sınıf kız öğrencilerinin ise tarihi, dini ve yakın çevreden ilişkilendirmeler yaptığı görülmektedir. Erkek öğrencilerde ise bu farklılık görülmemekte her iki sınıf seviyesinde de yoğunlukla çizgi film ve spor dünyasından ilişkilendirmelere rastlanmaktadır. Bu durum günümüz çocuklarının medya ve özellikle dijital içeriklere olan ilgilerinden kaynaklı olarak değer algılarının şekillendiğini gösteriyor olabilir. Kız öğrencilerin 4.sınıfta değerlerle ilgili verdikleri örnekler tarihi, dini ve kültürel olarak çeşitlenmesinin nedeni özellikle sosyal bilgiler dersinin etkisi olabilir. Çünkü sosyal bilgiler dersi kitapları incelendiğinde tarihi kişilerin örneklerine rastlanmaktadır.

Araştırmanın son problemi öğrenciler ve onların öğretmenlerinin değer-kahraman ilişkilendirmelerinin karşılaştırılmasıdır. Bulgular tablo 5 de verilmiştir.

Tablo 5

Öğretmenlerin Değer-Kahraman İlişkilendirmeleri

Adalet	f	Dostluk	f	Dürüstlük	f	Özdenetim	f	Saygı	f
Atatürk	5	Hacivat-	2	Nasrettin hoca	2	Atatürk	2	Atatürk	3
Hz. Ömer	4	karagöz	2	Atatürk	3	Koca Seyit	1	Keloğlu	1
T. Saylan	2	Hz. Ebubekir	2	M. Yazıcıoğlu	1	Hz. Yusuf	1	Mevlana	1
M.	1	Eşi	1	Hz.	1	Hz. Ömer	1	Y. Emre	1
Yazıcıoğlu		Mevlana	1	Muhammet	1	T. Saylan	1	Hz. Osman	1
		T. Saylan	1	T. Saylan	1	N. Topçu	1	T. Saylan	1
		İ. Özel	1	Dostoyevski	1	U. Dünder	1	T. Duralı	1
		Atatürk	1	Victor Hugo	1	Anne	1	N.Süleymano	1
		Çocuklar	1	M.Akif Ersoy	1	Boş	2	glu	1
		Türk milleti		Eşi				Eşi	1
	12		12		12	Toplam	12	Baba	12
Toplam		Toplam		Toplam				Toplam	
Sevgi	f	Sabır	f	Sorumluluk	f	Vatanseverlik	f	Yardımseverlik	f

Y. Emre	3	H. Eyüp	3	Atatürk	4	Atatürk	8	H. Levent	5
Mevlana	2	Atatürk	2	Seyit Onbaşı	3	Mehmetçik	1	Kara Fatma	3
Hayrettin	1	Türk halkı	2	H. Hz.	1	T. Saylan	1	Mevlana	1
karaca	1	H. Hz.	1	Muhammet	1	M. Akif	1	H. Hz.	1
H. Hz.	1	Muhammet	1	T. Saylan	1	Ersoy	1	Muhammed	1
Muhammet	1	Hacivat	1	Marie Curie	1	A. Necdet		Atatürk	1
T. Saylan	1	T. Saylan	1	Y. Özdil	1	Sezer		Baba	
Atatürk	1	Yunus Emre	1	Eşi					
Anne	1	Eşi							
Rafadan	12		12		12		12		12
Tayfa		Toplam		Toplam				Toplam	
Toplam						Toplam			

Öğretmenlerin değer-kahraman ilişkilendirmeleri incelendiğinde öğrencileriyle ortak olarak görülen kahramanlar tarihi ve dini alanda yoğunlaştığı görülmektedir. Öğretmenlerin değerleri aktarırken daha tarihsel ve dini figürlerden faydalandığını ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin ve öğretmenlerin kahraman örneklerinde örtüşmeleri incelendiğinde; en yüksek örtüşme sabır ve vatanseverlik değerlerinde gözlemlenmiştir. En sık ortak kahraman Atatürk'tür. Bu durum, Atatürk'ün hem öğretmenlerde hem de öğrencilerde yüksek sembolik ve eğitsel değere sahip olduğunu göstermektedir. Ancak bazı değerlerde öğretmenlerin verdiği örnekler öğrencilerde karşılık bulmamıştır. Bu da öğretmenlerin sunduğu örneklerin öğrencilerce her zaman içselleştirilmediğini düşündürmektedir. Bu bulgular, medya ve kültürel içeriklerin çocukların değer gelişimi üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu, öğretmen figürünün hâlâ etkili ancak dijital figürlerle rekabet hâlinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

İlkokul öğrencilerinin ve sınıf öğretmenlerinin değerlere yönelik algılarının kahramanlar üzerinden incelendiği bu araştırmada elde edilen bulgular, hem öğrenci hem öğretmenlerinin değerleri en sık olarak Atatürk ile ilişkilendirdiğini göstermektedir. Bu durum, sosyal öğrenme kuramı bağlamında değerlendirildiğinde Atatürk'ün öğrenci ve öğretmen zihin dünyasında güçlü bir rol model olarak yer aldığını ortaya koymaktadır. Özellikle adalet, dürüstlük, saygı, sevgi, sabır, vatanseverlik ve yardımseverlik gibi değerlerin Atatürk ile özdeşleştirilmesi dikkat çekicidir. Atatürk'ün hem ders kitaplarında hem de okul ortamında sıkça ülkeyi kurtarması, halkı için çalışması, liderlik özellikleri ve millet sevgisi gibi anlatımlarla rol model bir figür olması, öğrenci zihinlerinde değerlerle ilişkilendirme için güçlü bir zemin hazırlamış olabilir. Bu bulgu, Yazıcı ve Aslan'ın (2011) da belirttiği gibi, Atatürk'ün Türkiye'de tüm yaş grupları nezdinde güçlü bir rol model olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin sıklıkla medya karakterlerine (Örümcek Adam, Elsa, Kungfu Panda) başvurduğu da görülmüştür. Bu durum popüler kültür etkisinin, çocukların değer algılarını biçimlendirmede giderek daha fazla rol oynadığını desteklemektedir.

Öğrencilerin değerlerle ilişkilendirdikleri kahramanların büyük bir bölümünü hayali karakterler ve popüler kültür figürleri oluşturmuştur. Özellikle erkek öğrencilerde bu karakterlerin yoğunluğu dikkat çekicidir. Bu durum, günümüz çocuklarının medya ve dijital içeriklerle daha yoğun bir şekilde karşılaştığını ve değer algılarının bu kaynaklar üzerinden şekillenebildiğini göstermektedir. Kız öğrencilerin ise özellikle 4. sınıflarda tarihi, dini ve kültürel figürlere yönelme eğilimi göstermesi, yaşla birlikte değerlerin derinliği ve farkındalığının arttığını düşündürmektedir. Ayrıca cinsiyetin değer eğitiminde kahraman tercihleri üzerinden farklı algı biçimlerine yol açabildiğini

göstermektedir.

Öğrenciler bazı değerleri kahramanlarla ilişkilendirmekte zorlanmış ve formlarını boş bırakmıştır. Özellikle özdenetim, sabır ve sorumluluk gibi içsel süreçlerle ilişkili değerlerin daha az kahramanla ilişkilendirilmesi, bu değerlerin öğrenciler tarafından daha soyut algılandığına ya da yeterince içselleştirilmediğine işaret edebilir. Bu bulgu, Faiz ve Avcı'nın (2019) belirttiği gibi öğretmenlerin bu tür soyut değerlerin içselleştirilmesi için daha fazla somutlaştırıcı yöntemlere yönelmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Öğretmenlerin verdiği kahraman örneklerinin ise büyük ölçüde tarihi, dini ve edebi şahsiyetler olduğu, öğrencilerle en fazla Atatürk, Hz. Muhammed, Nasrettin Hoca ve Seyit Onbaşı gibi isimlerde örtüştükleri görülmüştür. Bu durum, öğretmenlerin bilinçli olarak eğitsel rol model seçimine dikkat ettiklerini ve değerler eğitiminde geleneksel figürlere vurgu yaptıklarını göstermektedir. Ancak öğretmen-öğrenci örneklerinin bazı değerlerde örtüşmemesi, öğretmenlerin sunduğu örneklerin öğrencilerde aynı düzeyde yankı bulmadığını da göstermektedir. Bu bulgu, öğretmenlerin değerler eğitiminde öğrencilerin ilgi dünyasını ve çağdaş rol modelleri daha yakından takip etmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Araştırma sonuçları bağlamında şu öneriler sunulabilir:

Araştırmacılar değişik yaş grupları ve sınıf düzeyleri ile benzer çalışmayı yapılabilir ve çıkan sonuçlar değerlendirilerek dönemsel karşılaştırmalar yapılabilirler

Değer eğitimi uygulamaları medya okuryazarlığı ile entegre edilerek dijital çağın kahraman figürleri pedagojik bir çerçevede ele alınmalıdır.

Soyut değerler konusunda somutlaştırma ve hikâyeleştirme gibi tekniklere daha fazla yer verilmelidir.

Eğitim fakültelerinde verilen değer eğitimine yönelik derslerde, rol model seçimi ve kahramanlaştırma süreçlerine yönelik etkinlikler oluşturulmalıdır.

Müfredatta yer alan tarihî ve kültürel kahramanlar, öğrencilerin yaş düzeylerine uygun içeriklerle desteklenmelidir.

Etik Kurul Onayı: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kuruluna yapılan başvuru sonucunda 02.04.2024 tarih ve 417995 sayılı yazısı gereğince çalışmanın yapılmasına etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Çalışmanın hazırlanmasında birinci yazar %70, ikinci yazar %30 katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı: Yazarlar potansiyel bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

References

- Akbaş, O. (2009). İlköğretim okullarında görevli branş öğretmenlerinin değer eğitimi yaparken kullandıkları etkinlikler 2004 ve 2007 yıllarına ilişkin bir karşılaştırma [A comparison of the activities used by subject teachers in primary schools for values education in 2004 and 2007]. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2).
- Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış [An overview of value education movements]. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9–27.
- Arthur, J., Harrison, T., & Taylor, E. (2015). *Building character through youth social action: Research report*. Project Report. Jubilee Centre for Character and Virtues, Birmingham. ISBN: 978-0-7044-2857-7
- Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1, pp. 141–154). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Brownlee, J., Syu, J.-J., Mascadri, J., Cobb-Moore, C., Walker, S., Johansson, E., ... Ailwood, J. (2012). Teachers' and children's personal epistemologies for moral education: Case studies in early years elementary education. *Teaching and Teacher Education*, 28(3), 440–450.
- Buckingham, D. (2011). *The material child: Growing up in consumer culture*. Polity Press.
- Cesur, S., & Küyel, N. Ö. (2010). Ebeveyn tutumları ve gençlerin ahlaki muhakeme ve ahlaki yönelimleri arasındaki ilişkiler [The relationship between parenting attitudes and adolescents' moral reasoning and orientations]. *Psikoloji Çalışmaları*, 29, 65–91.
- Danovitch, J. H., & Keil, F. C. (2007). Choosing between hearts and minds: Children's understanding of moral advisors. *Cognitive Development*, 22(1), 110–123.
- Faiz, M., & Avcı, E. K. (2019). Tarihi kahramanların değerler eğitiminde rol model olarak kullanılmasına ilişkin ortaokul öğrencilerinin algıları [Secondary school students' perceptions regarding the use of historical heroes as role models in values education]. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 694–724.
- Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169–202.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* [Scientific research method: Concepts, principles, techniques] (26th ed.). Ankara: Nobel Akademik.
- Kellner, D. (2003). *Media spectacle*. Routledge.
- Kinsella, E. L., Ritchie, T. D., & Igou, E. R. (2015). Zeroing in on heroes: A prototype analysis of hero features. *Journal of Personality and Social Psychology*, 108(1), 114–127.
- Lapsley, D. K., & Narvaez, D. (2006). *Character education*. In W. Damon & R. M. Lerner (Eds.), *Handbook of child psychology* (6th ed., Vol. 4, pp. 248–296). John Wiley & Sons.
- Lickona, T. (1992). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. Bantam Books.
- McAdams, D. P. (2001). The psychology of life stories. *Review of General Psychology*, 5(2), 100–122.
- Narvaez, D. (2002). Does reading moral stories build character?. *Educational Psychology Review*, 14(2), 155–171. <https://doi.org/10.1023/A:1014674626643>
- Nucci, L. P., Narvaez, D., & Krettenauer, T. (2014). *Handbook of moral and character education* (2nd ed.). Routledge.
- Veugelers, W., & Vedder, P. (2003). Values in teaching. *Teachers and Teaching*, 9(4), 377–389.

-
- Yazıcı, S., & Aslan, M. (2011). Değerler eğitiminde kahramanlardan yararlanma: Sosyal bilgiler ders kitapları ile öğretmen adaylarının kahraman tercihlerinin karşılaştırılması üzerine bir çalışma [Using heroes in values education: A study on comparing the preferences of teacher candidates and textbook heroes in social studies]. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4), 2173–2188.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2009). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* [Qualitative research methods in social sciences] (11th ed.). Seçkin Yayıncılık.